

Рубленко Михайло
д-р вет. наук, академік НААН
Срошенко Олександр
канд. вет. наук
Плахотнюк Ігор
канд. вет. наук
Білоцерківський НАУ
м. Біла Церква

РЕАКЦІЯ ГОСТРОЇ ФАЗИ ЗА РІЗНИХ НОЗОЛОГІЧНИХ ФОРМ МАСТИТУ ТА В ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ОРТОПЕДИЧНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ У КОРІВ

За даними вітчизняних [1-4] і зарубіжних [5] авторів, мастити реєструються від 5 до 50 % корів, а у близько 70 % вони перебігають у субклінічній формі [4].

У зв'язку з цим різним формам маститів на даний час приділяється значна увага дослідників, яка, головним чином, стосується встановлення етіологічних факторів їх розвитку [4, 5]. Поряд з цим патогенетичним механізмом розвитку запалення молочної залози у корів та можливого його асоціативному перебігу з ортопедичною патологією практично не приділяється уваги.

Тому метою роботи було визначення рівня в крові основних реактантів гострої фази у корів за різних нозологічних форм маститу та у зв'язку із ортопедичною патологією.

Матеріалом для дослідження були 15 гол. клінічно здорових, 15 гол. хворих на субклінічний мастит, 5 гол. – на катаральний мастит та 7 гол. – корів із асоційованим перебігом катарального маститу та ортопедичної патології, які утримувалися в типових чотирьох рядних приміщеннях у умовах молочно-товарної ферми СВК ім. Щорс Білоцерківського району Київської області. Діагноз на субклінічний мастит встановлювали у реакції з використанням 2 % розчину мастидину. Клінічний мастит діагностували органолептичним дослідженням молока в молочно-контрольних пластинках фірми Delaval. Ортопедична патологія у корів була представлена гнійно-некротичними виразками м'якуша.

За результатами проведених досліджень встановлено (табл. 1), що розвиток субклінічного маститу в корів супроводжуються збільшенням рівня основного реактанта гострої фази гаптоглобіну – до $1,14 \pm 0,041$ г/л ($p < 0,01$) за норми $0,98 \pm 0,020$ г/л.

За розвитку катарального маститу вміст у сироватці крові гаптоглобіну становив $1,32 \pm 0,07$ г/л, що в 1,4 раза ($p < 0,01$) перевищувало показник клінічно здорових тварин та в 1,2 раза ($p < 0,05$) такий у корів, хворих на субклінічний мастит.

Катаральний мастит у асоціації з ортопедичною патологією супроводжується інтенсифікацією запальної реакції, про що свідчить досить високий рівень гаптоглобіну $1,62 \pm 0,05$ г/л., що в 1,7 ($p < 0,001$), 1,4 ($p < 0,001$) та 1,2 ($p < 0,01$) рази перевищує його вміст у сироватці крові клінічно здорових, хворих на субклінічний та катаральний мастит корів, відповідно.

Таблиця 1

Вмісту у сироватці крові білків гострої фази у корів за різних форм маститу

Групи тварин	Гаптоглобін, г/л	Церулоплазмін, мг/л
Клінічно здорові (n=15)	$0,98 \pm 0,020$	$106,3 \pm 7,72$
Субклінічний мастит (n=15)	$1,14 \pm 0,041^{**}$	$138,5 \pm 9,51^*$
Катаральний мастит (n=7)	$1,32 \pm 0,07^{***\blacksquare}$	$148,4 \pm 8,5^{**}$
Катаральний мастит + ортопедична патологія (n=5)	$1,62 \pm 0,05^{***\blacksquare\blacksquare\blacksquare++++}$	$215,4 \pm 16,8^{***\blacksquare\blacksquare\blacksquare++++}$

Примітки: 1) Значення p : * – $< 0,05$; ** – $< 0,01$; *** – $< 0,001$, порівняно з показниками клінічно здорових тварин; 2) Значення p : \blacksquare – $< 0,05$; $\blacksquare\blacksquare$ – $p < 0,01$; $\blacksquare\blacksquare\blacksquare$ – $< 0,001$, порівняно із хворими на субклінічний мастит коровами; 3) Значення p : + – $< 0,05$; ++ – $p < 0,01$; +++ – $< 0,001$, порівняно із хворими на катаральний мастит коровами.

За результатами проведених досліджень встановлено, що за субклінічного маститу його концентрація у 1,3 рази ($p < 0,05$) перевищує показник здорових корів – $106,3 \pm 7,72$ мг/л.

За розвитку катарального маститу вміст у сироватці крові церулоплазміну ($148,4 \pm 8,5$ мг/л) істотно не відрізнявся від його рівня у корів із субклінічним маститом – $138,5 \pm 9,51$ мг/л. Проте його концентрація була вищою за показник клінічно здорових корів уже в 1,4 рази ($p < 0,01$).

Асоційований перебіг маститу та ортопедичної патології характеризується максимальними значеннями церулоплазміну – $215,4 \pm 16,8$ мг/л, що перевищує його рівень у клінічно здорових, хворих на субклінічний та катаральний мастит корів удвічі ($p < 0,001$), 1,6 ($p < 0,001$) та 1,5 ($p < 0,01$) рази, відповідно.

Таким чином встановлено, що різні форми маститу у корів супроводжуються посиленням синтезом основних реактантів гострої фази гаптоглобіну та церулоплазміну. При чому наявність ортопедичної патології характеризується максимальними їх рівнями.

Література

1. Бородиня В. І., Гончаренко В. Б. Ефективність лікування корів, хворих субклінічним маститом, препаратами для внутрішньоцистернального застосування. *Наукові праці Південного філіалу Національного університету біоресурсів і природокористування України "Кримський агротехнологічний університет"*. Сер.: *Ветеринарні науки*. 2013. Вип. 151. С. 148–154.

2. Байдевятова Ю.В., Харенко М.І. Динаміка показників білкового обміну в сироватці крові та молоці корів, хворих на серозний мастит. *Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту*. 2008. В. 57. С. 10–14.

3. Ордін Ю.М. Порівняльна ефективність лікування корів хворих на гнійно-катаральний мастит. *Здоров'я тварин і ліки*. 2008. № 10. С. 14–15.

4. Дмитрів О.Я. Субклінічний мастит у корів (етіологія, патогенез, методи діагностики і профілактики: автореф. дис. на здобуття. наук. ступеня канд. вет. наук: 16.00.07 / О.Я. Дмитрів. – Львів, 2002. – 17 с.

5. Mlinovski E., Klosowska A. Diagnostyka zakazen I zapalen wymenia. Pulawy, 2002. 96 p.

Троць Людмила
слухач магістратури
Мельничук Віталій
к.вет.н., доцент кафедри
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава

ПОШИРЕННЯ НЕМАТОДОЗІВ КИШКОВОГО КАНАЛУ СОБАК НА ТЕРИТОРІЇ МІСТА ПОЛТАВА

Збільшення чисельності собак і не тільки високопородних домашніх, але й безпритульних, призвело до поширення інвазійних хвороб. Водночас, інтенсивна міграція тварин, недотримання санітарно-гігієнічних правил їх утримання та профілактичних ветеринарних заходів сприяють поширенню небезпечних для тварин і людини гельмінтів. Особливу увагу необхідно звернути на кишкові нематодози, які є найбільш розповсюдженими захворюваннями у м'ясоїдних тварин. Тому найбільш гостро на сучасному етапі розвитку суспільства постає проблема зооантропонозів [1–6].

Тому, актуальним є встановлення особливостей поширення та фауни збудників кишкових нематодозів у місті Полтава.

Копроскопічно досліджено 74 собаки різних вікових груп (до 3 міс., 3–6 міс., 6–12 міс., 1–3 р., 3–8 р. та старші 8 р.). Основними показниками інвазованості собак були екстенсивність та інтенсивність інвазії (ЕІ та ІІ). Копроскопічні дослідження проводили за методом Котельникова-Хренова з використанням розчину нітрату амонію.

За результатами паразитологічних досліджень у собак на території міста Полтава зареєстровано три види кишкових нематод: *Toxocara canis* (Werner,